

Mfv.I.10.609/2012/6.

A Kúria a dr. Icsu Róbert pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Margitics István ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságnál 6.M.156/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.20.547/2012/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. szeptember 18. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.20.547/2012/5. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 15.000 (tizenötezer) forint és 4.050 (négyezer-ötven) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket és a teljes mértékben perestes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság a 2010. július 2-án kelt 6.M.156/2010/11. számú részítéletével megállapította, hogy 2010. február 2-án az alperes - igazolatlan hiányzás címén - jogellenesen szüntette meg rendkívüli felmondással a felperes munkaviszonyát. A részítélet meghozatalának napjáig terjedő időszakra bruttó 667.511 forint elmaradt munkabért, valamint 3 havi átlagkeresetnek megfelelő 436.881 forint átalánykártérítést ítélt meg. A részítélet 2010. szeptember 7-én fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. Az alperes 2010. október 2-án fizette meg a felperes részére a részítélet szerinti marasztalási összeget. A felperes fenntartotta a munkaviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben előterjesztett kártérítés iránti igényeit, így többek között kérte a 2010. február 25-én kelt kölcsönszerződéssel testvérétől felvett 1.500.000 forint és ennek kamata megfizetését. Arra hivatkozott, hogy munkabér hiányában megélhetésének biztosítása céljából volt kénytelen kölcsönt felvenni. Ezen kereseti kérelme jogalapjaként az Mt. 100. § (6) bekezdését jelölte meg. Az 1.500.000 forint tőkeösszeg után elsődlegesen a szerződésben foglalt évi 15 %-os mértékű, másodlagosan a Ptk. 301. § (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat megfizetését kérte 2011. március 26-ától kezdődően arra hivatkozással, hogy ekkor járt le az a határidő, ameddig a kölcsön összegét vissza kellett volna fizetnie testvére, V.F. részére.

A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 6.M.156/2010/41. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára törvényes levonásokkal terhelten 253.093 forint (2010. július 2-ától 2010. szeptember 7-éig terjedő időszakra járó) munkabér megfizetésére, ezt meghaladóan (így az 1,5 millió forint kár iránti) keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az elbocsátás miatt átmenetileg munkanélkülivé vált felperes a megélhetési költségeit közvetlenül nem háríthatja át az alperesre. A K.-ban élő testvérétől felvett 1,5 millió forint kölcsönnek legfeljebb a szerződésben kikötött évi 15 % kamata lehetne kárként érvényesíthető, de ennek esedékessége - mivel a kölcsönt a felperes még nem fizette vissza - nem következett be.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében a felperes a kanadai testvérétől felvett 1,5 millió forint kölcsön és kamatai megfizetésére irányuló keresetet elutasító ítéleti rendelkezést támadta.

A Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.20.547/2012/5. számú ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta kötelezve a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a reá háruló bizonyítási teher ellenére a jogellenes rendkívüli felmondáshoz kapcsolódó kára keletkezését és ennek összegét, valamint annak rendkívüli felmondással való okozati összefüggését nem bizonyította.

A felperes állítása szerint az alperestől kapott havi 145.521 forintos bruttó keresetéből meg tudott élni, és a bankkölcsöne, a lakásrezsije havi 170.000 forint összegét - mivel nyugdíjas édesanyjával közös háztartásban élt - fedezni tudta. A kb. havi 100.000 forintos nettó bérkiesése szükségessé tette a kölcsön felvételét. Az alperes hibájából kialakult fizetéseképtelensége azonban hamar, mintegy fél éven belül rendeződött, hiszen a bíróság részítéletének hatására egyösszegben megkapta a kiesett hat havi bérét és hozzá még három havi átalánykártérítést, de az államtól is felvett összesen 72.820 forint összegű álláskeresői támogatást. Mindezekből lehetősége volt megadni a felvett kölcsönök kamatokkal, és ezzel olyan helyzetbe kerülhetett, mintha 2010. februárja és szeptembere között dolgozott volna. A felperes azonban 2010. októberében még nem helyezkedett el, csak 2012. februárjában kapott munkát, tehát az alperessel történt elszámolást követően még közel másfél éven át likviditási problémái adódhattak. Erre tekintettel vizsgálni kellett, hogy az újabb anyagi nehézségekért az alperest terheli-e kárfelelősség, és felelős-e azért, hogy a felperesnek további másfél éven át nem volt munkája és rendszeres jövedelme. Bizonyítania kellett felperesnek, hogy kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének eleget tett-e, vagyis a munkaerejét az adott helyzetben általában elvárható módon megpróbálta-e hasznosítani [Mt. 182. § c) pont].

Önmagában az, hogy az országban nagy a munkanélküliség és gazdasági válság van, nem alapozza meg a munkáltató kárfelelősségét. A felperes saját nyilatkozata szerint is a rendkívüli felmondás után szinte azonnal kiutazott K.-ba a testvéréhez, és fél évig ott is maradt, majd 2011. tavaszán ismét kiment két hónapra.

Mindezeket figyelembe véve a másodfokú bíróság sem találta alaposnak a felperes kárigényét, mert álláspontja szerint a

kármegelőzés, kárenyhítés körében nem úgy járt el, ahogy az általában elvárható lett volna.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen az alperest kártérítés megfizetésére kötelező határozat meghozatalát, másodlagosan a munkaügyi bíróság ítéletének kárigényt elutasító rendelkezésének hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Hivatkozása szerint amikor az alperesnél gépkocsivezetőként 2009. július 8-án munkaszerződést kötött határozatlan időtartamra, joggal gondolhatta, hogy a megélhetése biztosított. Miután az alperes jogellenes rendkívüli felmondással megszüntette a munkaviszonyát, sehol nem kívánták alkalmazni, hiszen kilépő papírjain is szerepelt a jogviszony megszűnésének jogcíme. Megélhetése biztosítására volt kénytelen a testvérétől kölcsönt kérni, amelyet az édesanyja vett fel, mert a testvére a bankszámlájához csak neki biztosított hozzáférést. A kölcsön felvételét a kölcsönszerződéssel és a bankszámla-kivonatokkal igazolta, mely okirati bizonyítékokat a bíróságok nem megfelelően értékelték. A Pp. 3. § (3) bekezdésébe ütköző módon a felperes tényelőadásait is félreértelmezték.

Vitatta, hogy a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, hiszen azért nem tudott elhelyezkedni, mert a munkáltató rendkívüli felmondás jogcímével szüntette meg a munkaviszonyát.

A munkáltató intézkedése jogellenes volt, mellyel összefüggésben keletkezett az elmaradt jövedelemben mutatkozó kára, ugyanis nem a felperes kiadásai állnak összefüggésben a munkáltató károkozó magatartásával, hanem a kiadásai előteremtésének elmaradása és a szükségképpen kölcsönfelvétel. Kára nemcsak a kölcsönösszeg kamata, hiszen a megszűnt munkabér miatt a kényszerből felvett kölcsönt is törlesztenie kellett. Ha a munkáltató nem szünteti meg rendkívüli felmondással (jogellenesen) a felperes munkaviszonyát, nem kerül olyan kényszerhelyzetbe, hogy kölcsönt kelljen felvennie. A kára egyrészt a felvett hitel törlesztésének összege, amelyet nem tudott a jogellenes rendkívüli felmondás miatt fizetni, továbbá a felperes és családja megélhetésének és életének elnehezülése, valamint a lakásajándékozás illetékének összege. Ezért kárként a kölcsönösszeg megtérítését igényelheti.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte a felperes perköltségben marasztalásával.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Helyes az eljáró bíróságok álláspontja, miszerint az alperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy a munkáltató jogellenes rendkívüli felmondásával összefüggésben kára keletkezett és milyen mértékben.

Alaptalan a felülvizsgálati érvelés, miszerint az eljáró bíróságok a bizonyítási teher szabályait nem megfelelően alkalmazták, továbbá hogy a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségüket megsértve állapították meg a tényállást figyelmen kívül hagyva a

felperes okirati bizonyítékait, és a Pp. 3. § (3) bekezdését megsértve értékelték a perbeli előadásait; a megállapított tényállásból pedig nem helytálló következtetésre jutottak.

A felperes a másodfokú eljárásban és a felülvizsgálati eljárásban is kárként a testvérétől felvett 1,5 millió forint kölcsön összegét és kamatait kérte megtéríteni, melyet - állítása szerint - megszünt munkaviszonyára tekintettel fennálló munkabérkiesése folytán megélhetése és kiadásai biztosítására vett fel. A felperes ezen költségei azonban nem a munkáltató jogellenes intézkedésével összefüggésben merültek fel, azok ugyanis állandó kiadások, amelyet a munkaviszony fennállta alatt az alperestől szerzett jövedelemből fedezni tudott. Ezért kárként a kiesett jövedelem pótlása során felmerült többletköltségeinek megtérítését kérheti csak, mert ezen kiadások állhatnak okozati összefüggésben a munkáltató károkozó magatartásával (a jogellenes rendkívüli felmondással).

A jogellenes munkaviszony megszüntetési intézkedésre tekintettel - az Mt. 100. § rendelkezései alapján - a munkáltatótól elmaradt jövedelemre a jogellenességet megállapító ítélet jogerőre emelkedésének napjáig tarthatott igényt a felperes, így a munkabérkiesésből eredő kárigényét is ezen időpontig terjedően érvényesíthette jogszerűen. Ezért helytálló a másodfokú bíróság érvelése, miszerint a jogellenes jogviszony megszüntetés jogszabályi jogkövetkezményeinek megfelelő munkáltatói elszámolást követően a munkabérkiesése miatt keletkezett további kára megtérítésére a felperes csak akkor tarthat igényt, ha bizonyítja, hogy az alperesnél fennállt munkaviszony megszüntetésének jogszabályban foglalt időpontját követően [Mt. 100. § (4) bekezdés] keletkezett ezen kára is az általa hivatkozott munkáltatói károkozó magatartással (jogellenes rendkívüli felmondás) áll összefüggésben. Helytállónan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyította, miszerint az elhelyezkedési nehézségei ezzel állnak összefüggésben, hiszen csak állította, de semmivel nem igazolta, hogy a munkaviszony megszüntetés jogcíme (rendkívüli felmondás) miatt nem alkalmazták. Nem nyert bizonyítást az sem, hogy munkahelyet keresett tekintettel arra, hogy hosszabb időn át testvérénél, K.-ban tartózkodott. A felperes tehát nem bizonyította, hogy a kért összeg a munkáltató károkozó magatartásával összefüggésben keletkezett kár, nem pedig azon vétkes magatartásából adódik, hogy nem tett meg minden tőle elvárhatót a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének a kölcsön visszafizetése érdekében [helyesen Mt. 174. § (3) bekezdés, nem pedig 182. § c) pont].

A fentiek alapján - indokolásbeli módosítással - a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán (Pp. 359/A. §) a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a

6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján, míg a pártfogó ügyvéd díját a Pp. 87.§ (2) bekezdés szerint az állam viseli.

Budapest, 2013. szeptember 18.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:Nné tisztviselő